

KVVY

Punkalaitumen Oriniemenjoen kunnostussuunnittelu

Heikki Holsti

SISÄLTÖ

1.	HANKEEN TAUSTA JA TAVOITTEET	1
2.	SUUNNITTELUN ORGANISOINTI JA OSALLISTAMINEN	2
3.	ALUEEN YLEISKUVAUS	3
4.	HYDROLOGIA	5
5.	VALUMA-ALUEELTA TULEVA KUORMITUS	5
6.	ORINIEMENJOEN VEDENLAATU	6
7.	VESISTÖN KÄYTTÖ	6
8.	KALASTO JA KALASTUS	7
9.	HANKKEEN OSATYÖT	8
9.1	Oriniemenjoen vesistökunnostusrakenteiden hoito- ja kunnostussuunnitelma	8
9.2	Oriniemenjoen suvantojen sedimenttitutkimus	8
9.3	Oriniemenjoen koskialueiden kunnostusten vaikutukset kalakantoihin 2017	8
9.4	Tiedotus	9
10.	KUNNOSTUSTOIMENPITEIDEN VAIKUTUKSET	9
11.	OIKEUDELLISET EDELLYTYKSET	10

VIITTEET:

LIITTEET:

Liite 1. Oriniemenjoen vesistökunnostusrakenteiden hoito- ja korjaussuunnitelma.

Liite 2. Oriniemenjoen suvantojen sedimenttitutkimus.

Liite 3. Oriniemenjoen koskialueiden kunnostusten vaikutukset kalakantoihin 2017.

PUNKALAITUMEN ORINIEMENJOEN KUNNOSTUSSUUNNITTELU

1. HANKEEN TAUSTA JA TAVOITTEET

Oriniemenjokena tunnettu virtavesi sijaitsee Kokemäenjoen vesistöalueella tarkemmin sanottuna Punkalaitumenjoen yläosassa. Oriniemenjokea on kutsuttu myös Halkivahanjoeksi. Oriniemenjoki saa alkunsa Halkivahanjoen ja Haukiojan yhtyessä Urjalan ja Punkalaitumen kuntien rajalla. Oriniemenjoki muuttuu Punkalaitumenjoeksi kohdassa, jossa Jalasjoki laskee tähän virtaveteen (Kuva 2.1).

Oriniemenjoen virta- ja koskialueet on perattu useaan otteeseen monen muun Suomen vesistöjen tavoin maatalouden kuivatusta, myllyjen vesivoiman käyttöä ja puun uittoa varten. Viimeisin uitto- ja tulvasuojelun perkaus toteutettiin 1946–1947. Uittosäännön purkaminen mahdollisti virta- ja koski-alueiden ennallistamistoimet.

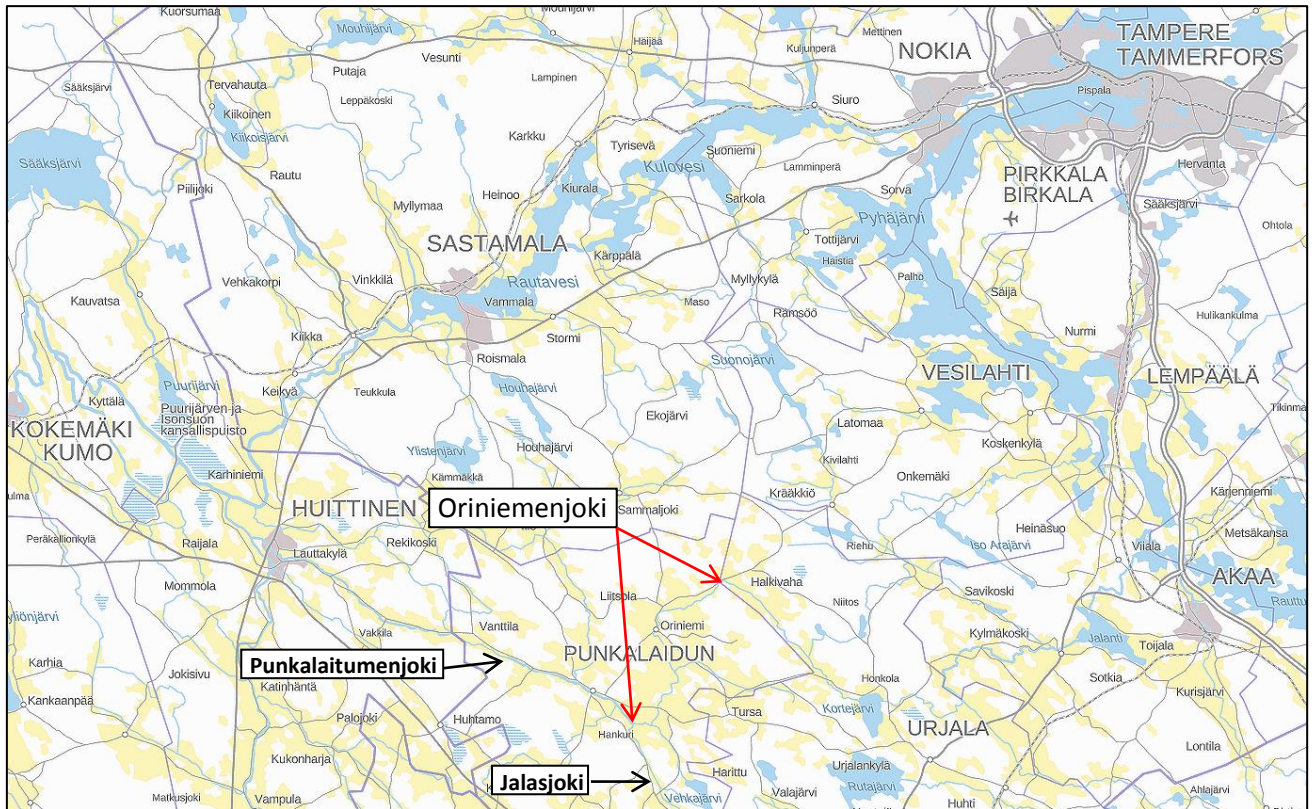
Oriniemenjoen virta- ja koskialueet sekä suvannot ennallistettiin edellisen kunnostushankkeen aikana. Ennallistamishanke sai alkunsa Punkalaitumen pohjoisen maamiesseuran aloitteesta. Oriniemenjoelle laadittiin ennallistamissuunnitelma Lounais-Suomen ympäristökeskuksen toimesta 15.10.2002. Punkalaitumen kunta haki kunnostusten toteutukselle lupaa 23.12.2002 ja Länsi-Suomen ympäristölupavirasto myönsi luvan kunnostustoimille 6.4.2004 (LSY-2002-Y-356) ja kunnostukset toteutettiin vuosien 2006 ja 2007 aikana (Kuva 2.2).

Nyt toteutetun Punkalaitumen Oriniemenjoen kunnostussuunnittelun –hankkeen tarkoituksena on jatkaa niitä vesistön ja ympäristön kunnostus- ja hoitotoimia, joka edellisessä kunnostushankkeessa käynnistettiin. Hankkeen päätavoitteena oli laatia hoito- ja kunnostussuunnitelma edellisessä kunnostushankkeessa rakennetuille Oriniemenjoen vesistökunnostusrakenteille. Hankkeessa selvitettiin vanhojen kunnostusrakenteiden nykytila ja arvioitiin niiden kunnostustarve. Hankkeessa selvitettiin myös edellisen kunnostushankkeen aikana ennallistettujen virta- ja koskialueiden kalataloudellista tilaa sähkökoekalastuksilla. Kalaston tilan selvityksillä pyrittiin arvioimaan virtavesikunnostusten vaikutuksia kalakantoihin. Hankkeen aikana tehtiin myös ennallistettujen suvantoalueiden sedimenttitutkimus. Sedimenttitutkimuksen tarkoituksena oli selvittää suvantoihin pidähtäytyneen kiintoaineen koostumusta ja ravinnepitoisuuksia, joita tuloksia hyväksi uusien vesistörakenteiden suunnittelussa sekä niiden vaikutusten arvioimisessa. Hankkeen aikana tehdyllä tiedotuksella pyrittiin parantamaan paikallisten ihmisten tietoisuutta vesistökunnostuksista ja niiden positiivisista vaikutuksista ja kannustaa asukkaita omaehtoiseen vesistöjen tilan parantavien toimien toteutukseen.

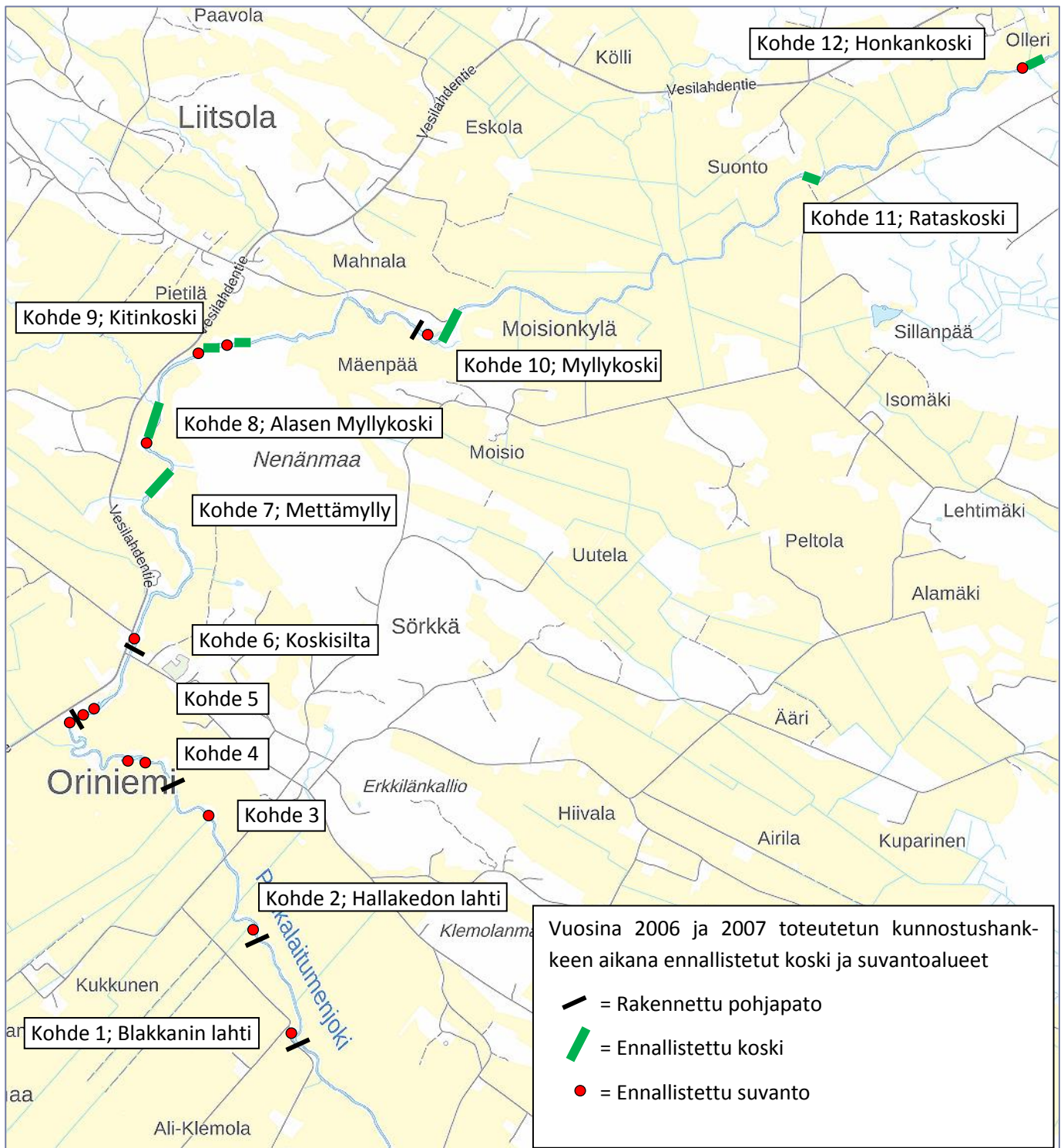
2. SUUNNITTELUN ORGANISOINTI JA OSALLISTAMINEN

Orinimenjoen kunnostussuunnittelu –hankkeen koordinoinnista ja toteutuksesta vastasi Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistys. Hanke toteutettiin tiiviissä yhteistyössä Oriniemen pohjoisen maamiesseuran kanssa, joka oli hankkeen alullepanija. Oriniemenjoen pohjoisen maamiesseuran toimihenkilöt edistivät hanketta paikallisesti. He osallistuivat mm. hankkeen tiedottamiseen ja järjestivät yleisötilaisuuden jossa hankkeen tuloksista kerrottiin.

Orinimenjoen kunnostussuunnittelu –hankkeen osatöiden toteutukseen osallistui suuri joukko Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistyksen asiantuntijoita. Oriniemenjoen vesistörakenteiden nykytilan selvittämisestä ja näiden hoito- ja kunnostussuunnitelman laadinnasta vastasi Heikki Holsti. Oriniemenjoen virta- ja koskialueiden kalaston tila-arvion kenttätöiden (sähkökoekalastus) toteutukseen osallistui Holstin lisäksi Anna Väisänen. Oriniemenjoen suvantojen sedimenttinäytteenoton toteuttivat Pekka Westerling ja Marko Nieminen. Marika Paakkinen keräsi tietoa Oriniemen hydrologiasta, valuma-alueen kuormituksesta ja veden laadusta. Paakkinen teki myös sedimentti tutkimuksen. Satu Heino osallistui hankkeen käytännön asioiden suunnitteluun sekä hankkeen organisointiin.

Kuva 2.1. Orinimenjoki sijaitsee Punkalaitumen kunnassa, vesistö tunnetaan alaosaltaan nimellä Punkalaitumenjokena.

Kuva 2.2. Edellisen Oriniemenjoen kunnostushankkeen yhteydessä tehdyt vesistö-kunnostusrakenteet.

3. ALUEEN YLEISKUVAUS

Oriniemenjoki sijaitsee Punkalaitumenjoen yläosan vesistöalueella (35.943) ja se saa alkunsa Halkiva-hanjoen ja Haukiojan yhtyessä Urjalan ja Punkalaitumen kuntien rajalla. Oriniemenjoki muuttuu Punkalaitumenjoeksi Jalasjoen liittymän kohdalla. Punkalaitumenjoen yläosan vesistöalueen (35.943) pinta-ala on 91,43 km². Valuma-alueen kokonaispinta on 214,81 km² sen laskiessa Punkalaitumenjoen alaosaan vesistöalueelle.

Oriniemenjoen valuma-alueen (Kuva 3.1) maankäyttömuotojen suhteelliset osuudet on esitetty taulukossa 1.1. Oriniemenjoen valuma-alueesta noin puolet koostuu metsäisestä alueesta (taulukko 3.1). Viljelysmaiden osuus (35 %) on merkittävä. Valuma-alueella sijaitsee vain muutamia pienialaisia järviä järviprosentin ollessa vain 0,3 %.

Taulukko 3.1. Oriniemenjoen valuma-alueen maankäyttömuotojen suhteellinen osuus (%) (Lähde: Syke Value - valuma-alueen rajaustyökalu).

Maankäyttömuotojen suhteellinen osuus	Oriniemenjoki
Asuinalueet	1,4 %
Teollisuuden, palveluiden ja liikenteen alueet	1,6 %
Maa-ainesten ottoalueet, kaatopaikat ja rakennustyöalueet	0,2 %
Virkistys- ja vapaa-ajan toiminta-alueet	0,4 %
Viljelysmaat	35,2 %
Heterogeeniset maatalousvaltaiset alueet	1,0 %
Sulkeutuneet metsät	48,7 %
Harvapuustoiset metsät, pensastot sekä avoimet kankaat	11,4 %
Sisämaan kosteikot ja avosuot	0,2 %
Sisävedet	0,3%

Kuva 3.1. Oriniemenjoen valuma-alueen raja (Lähde: Syke Value - valuma-alueen rajaustyökalu).

4. HYDROLOGIA

Punkalaitumenjoen yläosan alueella (35.943) ei ole valtakunnallisia virtaaman tai valunnan mittauspisteitä. Hydrologiset tiedot perustuvat Suomen ympäristökeskuksen kehittämään ja ylläpitämään hydrologiseen SYKE-WSFS-mallijärjestelmään (Vehviläinen ym. 2005). SYKE-WSF-mallijärjestelmä laskee tarkasteltavan alueen hydrologiaa käyttäen pohjatietoina sääasemien sadanta-, lumi- ja lämpötilatietoja sekä virtaamamittausasemien tietoja. Sen taustalla on erilaisia malleja haihdunnalle, lumen kertymiselle ja sulamiselle, maaperän kosteudelle, pohjavedelle, veden valunnalle, virtaamalle sekä vedenkorkeuksille. Mallia käytetään myös alueella syntyvän kuormituksen arviointiin, vedenkorkeusarviointiin, tulvariskien arviointiin jne. Mallin tiedot päivitetään vuorokausiaskeleella, eli tiedot ovat reaaliaikaisia. Järjestelmää käytetään laajasti Suomessa.

Hydrologiset tiedot poimittiin mallista vuosilta 2002–2017. Punkalaitumenjoen yläosan alueen tietojen perusteella laskettiin keskiarvot virtaamalle ja valunnalle (taulukko 4.1). Keskiyli- ja keskialivirtaaman sekä keskiyli- ja keskialivalunnan tiedot perustuvat tarkastellun jakson vuotuisten minimi- ja maksimiarvojen keskiarvoihin.

Taulukko 4.1. Punkalaitumenjoen yläosan alueen (35.943) virtaama- ja valumatiedot keski- ja ääriarvoina vuosina 2002–2017 perustuen Suomen ympäristökeskuksen WSFS-hydrologisen mallijärjestelmän (Vehviläinen ym. 2005) aineistoon.

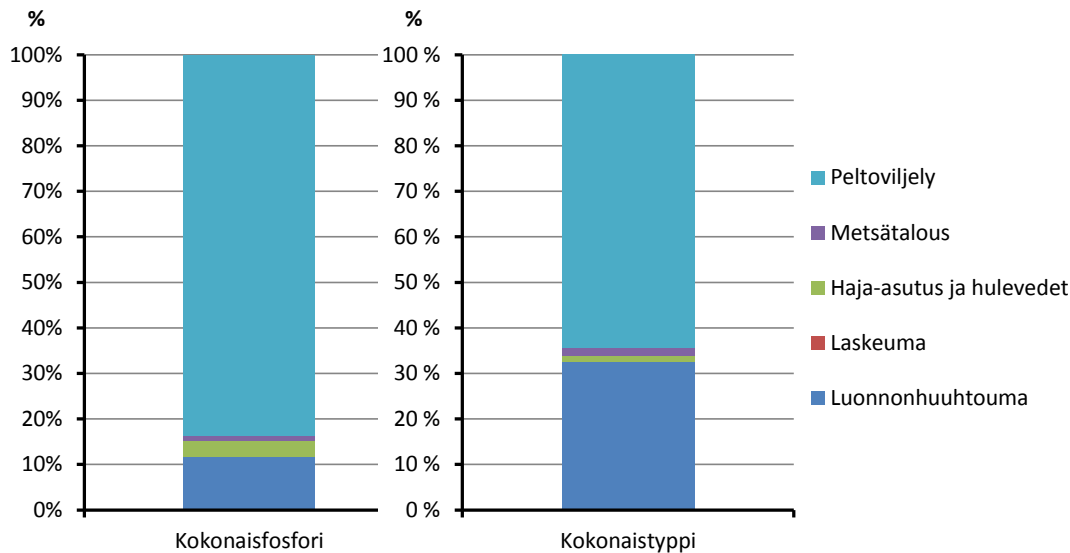
Virtaama, m ³ /s	Vesijärven la		
	MQ	MHQ	MNQ
2002–2017	1	7	0,1

Valuma, l/s/km ²	Vesijärven la		
	Mq	MHq	MNg
2002–2017	0,9	6,2	0,09

5. VALUMA-ALUEELTA TULEVA KUORMITUS

Valuma-alueella muodostuvan kuormituksen suuruutta sekä kuormituksen jakautumista eri lähteisiin arvioitiin Suomen ympäristökeskuksen kehittämän ja ylläpitämän hydrologisen SYKE-WSFS-mallijärjestelmän (Vehviläinen ym. 2005) VEMALA-kuormitusosuuden (Huttunen ym. 2016) tietojen avulla. Tarkastelu tehtiin kokonaisfosforille ja kokonaistypelle. Tarkastelu perustui VEMALA:n malliversioon 1 ja ajanjaksona käytettiin VEMALA:n automaattisesti antamaa jaksoa 2008–2017.

VEMALA:n kuormitusarvion perusteella Punkalaitumenjoen yläosan alueella peltoviljely (84 %) osoitautui fosforin osalta selvästi suurimmaksi kuormittavaksi tekijäksi (Kuva 5.1). Haja-asutuksen ja hulevesien osuus jäi selvästi vähäisemmäksi (3,4 %). Myöskään metsätaloudella (1 %) ei ollut suurta merkitystä isosta valuma-alueosuudesta huolimatta. Typen osalta peltoviljely (64 %) oli niin ikään suurin kuormittava tekijä. Luonnonhuuhtouman osuus (33 %) muodostui suuremmaksi kuin fosforin osalta. Metsätalouden (2 %) sekä haja-asutuksen ja hulevesien (1 %) osuudet jäivät pieniksi. Punkalaitumenjoen yläosan alueella vesistökuormituksen vähentämistoimenpiteissä on VEMALA:n kuormitusarvioiden perusteella kiinnitettävä erityisesti huomiota maatalouden vesistökuormitukseen.

Kuva 5.1. Punkalaitumenjoen yläosan alueella (35.943) syntyvä vesistökuormitus. Tiedot perustuvat SYKE-WSFS-vesistömallijärjestelmän VEMALA-kuormituslaskentaan.

6. ORINIEMENJOEN VEDENLAATU

Oriniemenjoki kuuluu Punkalaitumenjoen yläosan vesimuodostumaan, joka on ympäristöhallinnon pintavesityypittelyssä määritelty tyyppiin keskisuuret savimaiden joet (KSa). Punkalaitumenjoen yläosan ekologinen tila on arvioitu välttäväksi ja kemiallinen tila hyväksi.

Tyypille määritetty erinomaisen ja hyvän vedenlaadun luokkaraja on kokonaisfosforin osalta 40 µg/l (Aroviita ym 2012). Vastaavasti hyvän ja tyydyttävän vedenlaadun luokkaraja on kokonaisfosforin osalta 60 µg/l sekä tyydyttävän ja välttävän osalta 130 µg/l. Huonoksi vedenlaatu luokitellaan kokonaisfosforin kohotessa yli 130 µg/l. Punkalaitumenjoen yläosan fysikaalis-kemiallinen tila on arvioitu huonoksi.

Ympäristöhallinnon Hertta-tietojärjestelmästä löytyy vedenlaatutietoja Oriniemenjoelta kolmelta havaintopaikalta. Vedenlaatutulokset painottuvat 2000-luvun alkuun. Tulosten perusteella Oriniemenjoen vesi on peruslaadultaan sameaa ja runsasravinteista. Veden sameus on vaihdellut 20–90 FNU ja fosforipitoisuus 70–190 µg/l. Valuma-alueelta tulevien vesien vaikutuksesta myös sähköjohtavuus on selvästi luonnontasosta kohonnut.

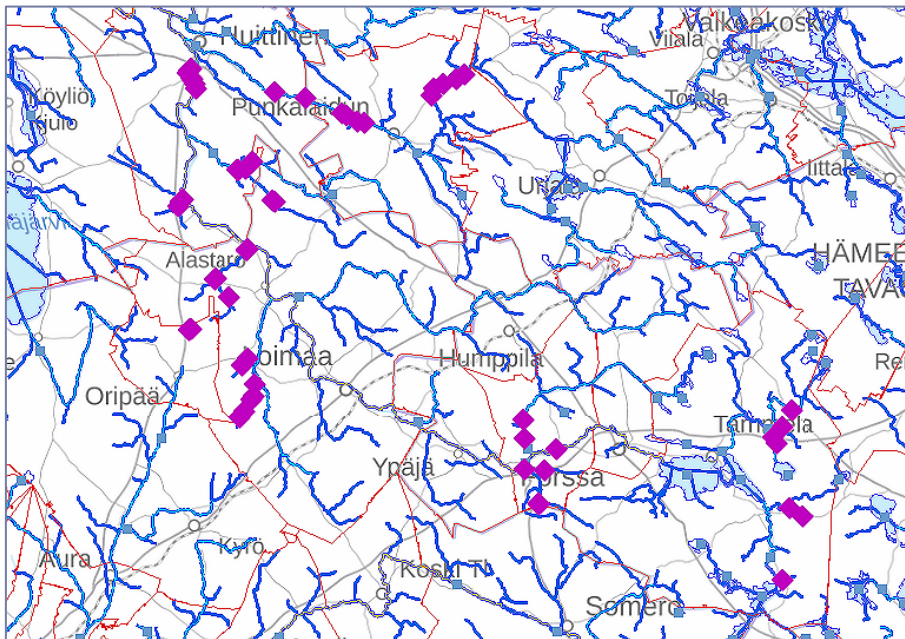
7. VESISTÖN KÄYTTÖ

Oriniemenjoki sijaitsee vähäjärvisellä alueella ja sillä on paikallisille ihmisten tärkeä virkistysarvo. Jokiuoma ja sen rantapuusto lisäävät alueen maisemallisia arvoja yhdessä maatalousalueen tunnusomaisten piirteitten kanssa. Oriniemenjoen kalastuksen määrästä ei ole tarkempaa tutkittua tietoa, mutta oletettavasti lähialueen asukkaat kalastavat joella vapavälineillä ja katiskoilla. Oriniemenjoessa on mahdollista liikkua myös soutuveneellä ja kanootilla, mikä lisää virkistyskäyttömahdollisuuksia.

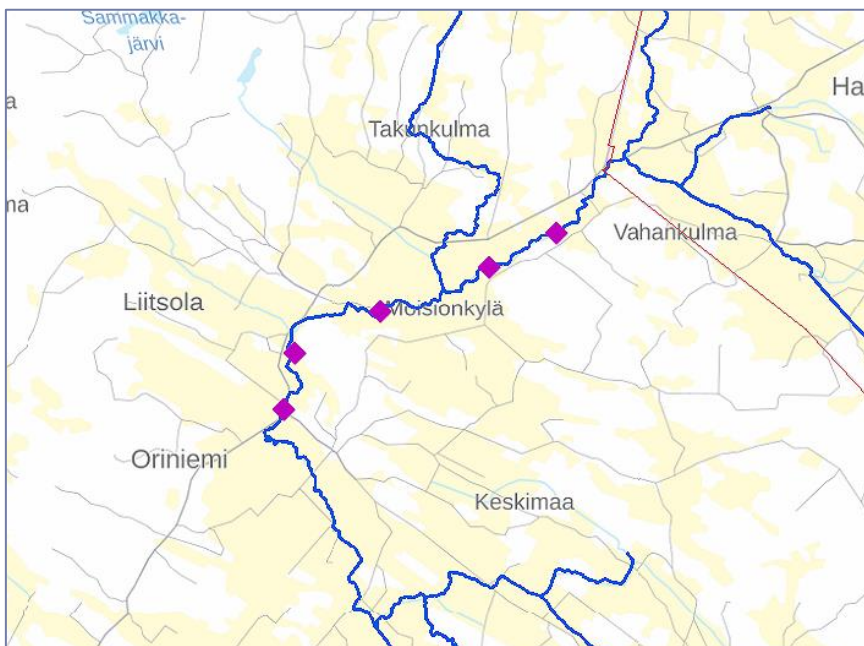
8. KALASTO JA KALASTUS

Oriniemenjoen kalastuksesta ja saaliista ei ole tutkittua tietoa. Oriniemenjoen ja Punkalaitumenjoen kalataloudellinen tieto perustuvat alueella tehtyihin sähkökoekalastuksiin ja koeravustuksiin. Loimijoen valuma-alueella on tällä hetkellä sähkökoekalastettu 57 koealalla (Kuva 8.1). Ennen Oriniemen kunnostussuunnittelu –hanketta Punkalaitumenjoella oli sähkökoekalastettu 6 koealalla ja Oriniemenjoella vain yksi koeala.

Punkalaitumen Oriniemenjoen kunnostussuunnittelu –hankkeen aikana selvitettiin sähkökoekalastusten avulla vuosina 2006 ja 2007 ennallistettujen virta- ja koskialueiden kalataloudellista tilaa. Koe-
kalastusten tavoitteena oli selvittää miten kunnostustoimet ovat vaikuttaneet kalakantoihin. Selvityksen aikana koekalastuksia tehtiin 5 virta- ja koskialueella (Kuva 8.2). Koekalastusten tulokset tallennettiin valtakunnalliseen koekalastusrekisteriin. Sähkökoekalastuksen tulokset on esitetty erillisessä raportissa (liite 3).

Kuva 8.1. Loimijoen valuma-alueella sijaitsee nykyisin 57 sähkökoekalastusala.

Kuva 8.2. Punkalaitumenjoen Oriniemenjoen kunnostushankkeen yhteydessä sähkökoekalastettujen koalojen sijainnit.

9. HANKKEEN OSATYÖT

9.1 Oriniemenjoen vesistökunnostusrakenteiden hoito- ja kunnostussuunnitelma

Punkalaitumen Oriniemenjoen kunnostussuunnittelu –hankkeen päätavoitteena oli laatia vuosina 2006 ja 2007 Oriniemenjoen ennallistetuille virta- ja koskialueille sekä suvannoille hoito- ja kunnostussuunnitelmat. Ennallistamiskunnostusten jälkeen kunnostetut alueet ovat muuttuneet ja palautuneet ympäristötekijöiden vaikutuksesta. Paikalliset asukkaat olivat havainneet, että osa ennallistamiskunnostushankkeen aikana rakennetuista pohjakynnyksistä oli mataloitunut, mikä oli pienentänyt niiden yläpuolella rakennettujen suvantojen vesisyvyyttä. Osa rakennetuista pohjakynnyksistä arvioitiin myös vaikeuttavan tai estävän kalojen vapaata liikkumista, mikä heikentää alueen kalaston tilaa. Oriniemenjoen ennallistettuihin suvantoihin oli vuosien saatossa kertynyt kiintoainetta, minkä johdosta suvannot olivat mataloituneet. Suvantojen mataloituminen ja vesikasvillisuuden runsastuminen oli johtanut suvantojen umpeenkasvuun, mikä heikentää niiden virkistyskäyttöä. Ennallistamiskunnostusten jälkeen kunnostusalueiden ranta-alueet ovat pusikoituneet pajusta. Ranta-alueiden pusikoitumisen takia joen maisemallisten arvojen koettiin heikentyneen. Oriniemenjoen vesistökunnostusrakenteiden laadittiin hankkeessa hoito- ja kunnostussuunnitelma, jossa käydään läpi yksityiskohtaisesti kohdealueittain niiden nykykunto ja esitetään hoito- ja kunnostustoimenpiteet (liite 1).

9.2 Oriniemenjoen suvantojen sedimenttitutkimus

Hankkeen aikana tehtiin Oriniemenjoen suvantoalueiden sedimenttitutkimus. Tutkimuksessa selvitettiin kohdevesistön ylä-, keski- ja alaosassa olevien suvantojen sedimentin koostumusta. Sedimenttitutkimuksen tavoitteena oli selvittää suvantoihin kertyneen kiintoaineen koostumusta ja ravinnepitoisuuksia. Selvityksessä pyrittiin arvioida tehtyjen suvantojen ravinteiden pidätyskykyä ja vaikutusta Oriniemenjoen veden laatuun. Selvityksen tuloksia voidaan käyttää hyväksi, kun arvioidaan valuma-alueelle rakennettavien vesistökunnostusrakenteiden vaikutuksia kiintoaine- ja ravinnekuormitukseen. Sedimenttitutkimuksen tulokset on esitetty liiteraportti 2.

9.3 Oriniemenjoen koskialueiden kunnostusten vaikutukset kalakantoihin 2017

Virtavesikunnostusten vaikutuksista kalakantojen tilaan on tutkittu vähän. Vaikka virtavesikunnostuksia tehdäänkin kohtalaisen paljon on niiden vaikutukset kalakantoihin yleensä jäänyt arvioimatta. Tiedon puutteen takia ei ole voitu arvioida mitenkä kunnostustoimet ovat vaikuttaneet kala- ja rapukantoihin. Seurantatiedon puutteen takia kunnostustoimintaa ei ole voida kehittää suuntaan, jossa saavutetaan ympäristön kannalta parhaat tulokset.

Oriniemenjoen kunnostussuunnittelu -hankkeen yhtenä tavoitteena oli selvittää edellisen Oriniemenjoen ennallistamishankkeen vaikutuksia alueen kalakantoihin sähkökoekalastusten avulla. Koekalastuksen tarkoituksen oli selvittää minkälainen kalaston nykytila oli ennallistetuilla virta- ja koskialueilla ja arvioida, miten kunnostustoimet ovat vaikuttaneet virta-alueiden kalastoon. Sähkökoekalastuksen tulokset on esitetty liiteraportissa 3.

9.4 Tiedotus

Paikalliset ihmiset ovat avainasemassa vesistöjen tilaa parantavien hoitotoimenpiteiden eteenpäin viemisessä. Ilman paikallisten vesi- ja maa-alueiden omistajien hyväksyntää ja myötämielisyyttä vesistöjen kunnostustoimien toteutukselle on lähes mahdotonta toteuttaa niitä. Paikallisten ihmisten sitoutumisella ja heidän avullaan voidaan vesistökunnostustoimien lisäksi parantaa maisemallisia arvoja.

Oriniemenjoen kunnostussuunnittelu –hankkeen aikana järjestettiin ”koekalastus kesti” Orinimen koulun ala-asteen oppilaille. Koululaisille näytettiin, miten virtavesien kalaston tilaa selvitetään sähkökoekalastuksilla. Koululaiset pääsivät osallistumaan koekalastuksella saatujen kalojen mittaamiseen ja punnitsemiseen. Koululaisille kerrottiin tilaisuudessa myös Oriniemenjoen kunnostamisesta sekä menetelmistä, jolla paikalliset ihmiset voivat parantaa vesistöjen tilaa.

Hankkeesta kirjoitettiin myös kaksi lehtiartikkelia Punkalaitumen Sanomiin (5.10.2017 ja 5.1.2018). Lehtiartikkelit saavuttivat laaja lukijakunnan Oriniemenjoen ja Punkalaitumenjoen alueella, mikä antoi positiivista näkyvyyttä vesistöjen kunnostustavoitteille.

Oriniemenjoen kenttätöiden yhteydessä edellisessä kunnostushankkeessa ennallistetuista kunnostuskohteista otettiin yhteensä 56 panoraamavalokuvaa 360° kameralla ja kuvat ladattiin Googlen Map –palveluun, jossa ne ovat kaikkien katsottavissa. Kuvilla on tällä hetkellä yli 5 000 katselukertaa. Panoraamavalokuvien tavoitteena oli lisätä ihmisten tietoisuutta miltä Oriniemenjoen kunnostetut kohteet näyttävät ja tuoda kohdevesistö paremmin tutuksi ihmisille.

10. KUNNOSTUSTOIMENPITEIDEN VAIKUTUKSET

Oriniemenjoen edellisessä ennallistamishankkeessa (2006 ja 2007) vesistön peratut virta- ja koskialueet kunnostettiin luonnontilaiseksi. Kunnostusten yhteydessä alueelle tehtiin pohjakynnyksiä ja ennallistettiin suvantoja, joilla pyrittiin parantamaan joen vesitaloutta alivirtaamakausilla. Ennallistamiskunnostukset paransivat alueiden maisemallisia arvoja, paransivat vesistön virkistyskäyttömahdollisuuksia sekä paransivat kalojen ja ravun elinmahdollisuuksia. Kunnostustoimenpiteet paransivat joen luontaista veden virtausdynamiikkaa, jolla on virtaamia tasaava vaikutus. Suvantoalueiden rakentamisella on myös kiintoainetta ja ravinteiden kuormituksesta vähentävä vaikutus.

Oriniemenjoen vesistökunnostusrakenteiden hoito- ja kunnostussuunnitelmassa esitetyillä toimenpiteillä pyritään saavuttamaan samoja tavoitteita ja vaikutuksia kuin Oriniemenjoen ennallistamiskunnostuksessa. Hoito- ja kunnostussuunnitelmassa esitetyillä toimenpiteillä korjataan alueella vesistö-kunnostusrakenteissa havaittuja muutoksia ja ongelmia. Lisäksi puuston hoitotoimenpiteillä parannetaan jokiuoman maisemallisia tekijöitä, parannetaan puiden varjostuksen kautta vesieliöiden elinmahdollisuuksia ja vähennetään vesikasveista aiheutuvaa umpeenkasvua. Oriniemenjoen uoman varrella oleva puusto, sitoo juurillaan uoman reunoja ja vähentää eroosiota.

11. OIKEUDELLISET EDELLYTYKSET

Vesistössä tehtävät kunnostustoimet vaativat aina vesi- ja maa-alueiden omistajien luvat. Vesistön valuma-alueelle rakennettavat kosteikot ja laskeutusaltaat voidaan toteuttaa kiinteistönomistajan luvalla, jos kohteena oleva vesistö on niin pieni, että sen omistus kuuluu kiinteistölle. Hyvänä käytäntönä kuitenkin on, että myös näissä tapauksissa tiedotetaan vesialueiden omistajia, sillä rakennustöistä muodostuva veden samentumishaitta voivat levitä alapuolella oleviin vesialueisiin, jonka hallinnasta vastaa osakaskunta.

Sekä valuma-alueen että vesistön kunnostusrakenteiden rakentamisesta tulisi ilmoittaa aina myös ELY-keskukselle. Pienemmät vesistötyöt voidaan toteuttaa ilmoitusperiaatteen mukaisesti, mutta suuremmissa vesistökunnostusrakenteiden rakentamishankkeissa tulisi aina pyytää ELY-keskuksen vesilain valvojan arvio luvan tarpeellisuudesta. Jos vesistökunnostusrakenteilla muutetaan veden virtaamaa tai vedenpinnan korkeutta nämä toimenpiteet vaativat lähes aina vesilain mukaisen luvan.

Orinimenjoen kunnostussuunnittelu –hankkeessa tehdyn Orinimenjoen vesistökunnostusrakenteiden hoito- ja kunnostussuunnitelmassa esitetyt toimet eivät vaadi vesilainmukaista lupaa, sillä esityillä kunnostustoimilla ei muuteta veden virtaamaa tai vedenpinnan korkeutta. Kunnostussuunnitelmassa esitetään, että ennallistamishankkeessa rakennetut ja vuosien saatossa mataloituneet pohjakynnykset korjataan suunnittelukorkeuteen. Pohjakynnysten suunnittelukorkeudet on esitetty vuonna 2002 valmistuneessa kunnostussuunnitelmassa. Pohjakynnyksiä esitetään muutettavan kuitenkin siten, että ne eivät aiheuta kaloille nousuestettä.

Orinimenjoen suvantojen tyhjentäminen kaivinkoneella kertyneestä sedimentistä ja vesikasveista vaatii ilmoitusmenettelyn ELY-keskukseen. Suvantojen kunnostaminen vaatii myös vesi- ja maa-alueiden omistajien suostumuksen.

Orinimenjoen vesistökunnostusrakenteiden hoito- ja kunnostussuunnitelmassa esitetyt puuston hoitotoimet tarvitsevat kiinteistöjen omistajien suostumukset. Puuston hoitotoimilla pyritään poistamaan pajupuskia ja lisäämään vesistöä varjostavien suurikokoisten puiden määrää joen törmällä.

KOKEMÄENJOEN VESISTÖN VESIENSUOJELUYHDISTYS RY

Laatinut:

Limnologi, MMM

Heikki Holsti

Hyväksynyt:

Kalaosaston johtaja

Olli Piironen